

שני פרקים מתוך הרומן 'ז'קט לבן'

פרק ראשון הז'קט

זה לא היה ז'קט לבן במיוחד, אבל הוא היה מספיק לבן לכל הדעות, כפי שנראה בהמשך.

וככה נתקלתי בו.

כשהספינה שלנו עגנה בקלאו, לחוף פרו – זה היה הנמל האחרון שלה באוקיינוס השקט – מצאתי את עצמי בלי ג'גו, או חליפת מלחים; ומכיוון שאחרי שלוש שנים על הים אי אפשר היה להוציא מהאפסנאי שום ז'קט צמר, ואנחנו היינו בדרך לקייפ הורן, תחליף כלשהו היה חיוני; וכך שקדתי במשך כמה ימים על התקנתו של מלבוש זר ומוזר פרי המצאתי, שיסוכך עליי מפני מזג האוויר הסוער שחיכה לנו.

זאת היתה בסך הכל אפודה לבנה, חולצה בעצם. פרשתי אותה על משטח עץ, עשיתי קיפול כפול בחלק בקדמי ואז המשכתי את החתך המקורי ופרמתי אותה לאורך – כמו שחותכים דף ברומאן שרק יצא. אחרי שקרעתי בה את השסע הזה התרחשה מטאמורפוזה שמתעלה על כל מה שאובידיוס סיפר. כי בן-רגע החולצה הפכה למעיל! – מעיל משונה למראה, אין ספק; עם שוליים משתלשלים בסגנון קווייקרי, צווארון רעוע, מט לנפול, ותפיחות גמלונית בקצות השרוולים; ולבן הוא היה, אוהו, לבן כמו תכריך. והוא היה כפשע מלהפוך לתכריך שלי, כפי שיגלה מי שימשיך לקרוא.

אבל אלוהים שישמור, חברים, מי יכול לשרוד את מזג האוויר של קייפ הורן עם ז'קט קיץ? יכול להיות שהוא נראה כמו חליפת פשתן יפה ואלגנטית; אבל זה כמעט חוק, שאנשים לובשים לראווה חליפות פשתן.

המחשבה הזאת צצה אצלי ממש בהתחלה; לרגע לא חשבתי לקדם את הסערות של קייפ הורן עם החולצה שלי; באותה מידה יכולתי לשוט לשם בתרנים ערומים.

אז לקחתי גרביים ישנים מכאן, חצי מכנסיים משם וככה, טלאי על טלאי, תפרתי כל מיני תוך ומוך לבטנת הז'קט שלי, עד שהוא היה מרופד וקשוי מקצה לקצה, ממש כמו החליפה רפודת הכותנה וחסינת הפגיונות שהודקה לגופו של המלך ג'יימס; ולא היו אריג כותנה נוקשה או שריון קשקשים שעמידתם היתה איתנה יותר.

טוב ויפה; אבל תגיד לי בבקשה, ז'קט לבן, איך אתה מתכוון להישמר מן הגשם ומן הרטיבות בגרגו הזה שתפרת לעצמך? אתה לא קורא לצרור הטלאים הבלים הזה מעיל גשם, נכון? אתה לא רוצה להגיד לנו שפקעת הצמר הזאת עמידה במים, הן?

לא, חברים יקרים; וזה היה מעשה השטן בבגד. הוא לא היה עמיד במים יותר מספוג. כל כך מרושל הייתי במלאכת התפירה, שפסופה ספגתי לבדי הכל; את חלי הספינה שעליהם נשענתי מחיתי עד שיבשו כעצמות. בימים לחים, חבריי חסרי הלב קמו עליי, עד כדי כך עזה היתה משיכתן דקת-הנימים של כל טיפות הלחות לאותו ז'קט ביש-מזל. נטפתי כתרנגול הודו נצלה; וזמן רב לאחר שהסופה חלפה לה, והשמש גילתה את פניה, הגשם לא הרפה ממני; ובשעה שמזג האוויר האיר פנים לאחרים, אבוי, הוא הזעים פניו אליי.

אליי? אלליי! איך כרעתי תחת עולו של הז'קט הזה, ספוג וכבד, בייחוד כששלחו אותי למעלה; איך שירכתי את רגליי צעד אחר צעד, כאילו גררתי אחריי את העוגן. ואז, בזמן קצר, היה עלי לפשוט אותו מעליי ולסחוט בגשם, כשאסור היה להתעכב או לבזבז רגע. לא, לא; עלה-עלה: שמן או רזה, למברט או אדסון, למי אכפת כמה אתה שוקל. וכך ממטרים הרבה שנוצקו בדמותי שבו ועלו השמימה, בהתאם לחוקי הטבע.

ייאמר ברור: נחלתי אכזבה איומה בניסיוני להגשים את התכנית המקורית שהועדתי לז'קט. כיוונתי לאטום אותו מכל וכל בשכבת צבע, אך הגורל

דרכו להמר עם חסרי המזל. כמות גדולה כל כך של צבע גנבו המלחים כדי למרוח את מכנסי האוברול וכובעי האברזין שלהם, שעד אשר עלה ביד אדם הגון שכמותי להשלים את מעשה התפירה, חביות הצבע הופקעו מרשות הרבים וננעלו בקפידה יתרה.

חובל מברשת, הממונה על מחסן הצבעים, אמר לי, "שומע, ז'קט לבן, אין לי שום צבע בשבילך."

כזה היה אפוא הז'קט שלי: מוטלא-לעילא, מרופד ונקבובי; ובלילות אפלים זרח בלובנו כמו הגברת הלבנה של אַבְּנֶל!

פרק שני בדרך הביתה

"הרימו עוגן! איישו את הכנן!"

"בחורים, אנחנו בדרך הביתה!"

בדרך הביתה! צליל הרמוני! האם הייתם אי-פעם בדרך הביתה? לא? מהר! טלו את כנפי הבוקר, או את מפרשיה של ספינה, ועופו לקצות הארץ. התמהמהו שם שנה או שתיים; ואז הניחו לגס שבקציני התחזוקה הימיים לצעוק כשריאותיו סומרות בגרונו את מילות הקסם הללו, ותישבועו שנג'לו של אורפאוס לא הפיק מנגינה מכשפת מזו.

הכל היה מוכן; הסירות הועלו, מפרשי העזר הונפו, חבלי הרתיקה כורכו, הכננות הותקנו במקומן, סולם הקב הורד; וברוח מרוממת הסבנו לסעודת הערב. בחדר האוכל של הקצינים, הסגנים העבירו מיד ליד את בקבוק היין הכי ותיק שהיה ברשותם ושתו לחיי חבריהם; אצל ההגאים היו המלחים המתלמדים עסוקים בגיוס הלוואות כדי לחסל את חובותיהם לכובסת, או – בלשון הימאים – לשלם לנושיהם במפרש מלא רוח; בבית האתרָה התבונן

רב-החובל פָּצַד הַגְּלִי של האוניה; ובתאו הָרַם והנבצר הקומודור ירום הודו
ישב דומם ומלכותי כפסל יופיטר שברודונה.

כולנו התהדרנו במיטב מדינו; כמו רצועות שמיים כחולות נחו על כתפינו
צווארונים כחולים ללא רבב; ולבבותינו קיפצו ותזזו כל כך, שרקדנו כה
וכה בעודנו סועדים.

הסעודה הוגשה על סיפון התותחים; וכשבין התותחים ישבנו משוכלי-
רגליים, יכולנו לדמות שמאה חוות על שדותיהן שוכנות למרגלותינו.
קרקור כזה של ברווזים, תרנגולות ואווזים; געייה כזאת של שוורים,
ופעייה של טלאים, שפוזרו בין מכלאות לאורך הסיפון כדי לספק את מזונם
של הקצינים. היו אלה קולות של כפר ולא של ים; והם הלכו והזכירו לכל
ילוד-אשה את נחלת אבותיו הנושנה אשר שכנה בלב ירקות; את עצי
הבוקיזה הזקנים, שְׁחִי-הצמרות; את הגבעה שבה פיזזנו; ולמטה מעבר
לחלקת השעורה, הנה גדות הפלג שבו טבלנו.

“הרימו עוגן!”

איך זינקנו לשמע אותה פקודה אל השדרית והסבנו את הכנן; כל איש
גוליית וכל גיד כבל! סביב-סביב – סחור-סחור חג הכנן כאחד מגרמי
השמים, סב לקצב רגלינו שסרו לקצב המשרוקית עד שהכבל נמתח מלוא
אורכו וחרטום הספינה טבל במים.

“דלו את החבלים, חלצו את קורת הכֶּה, והפליגו!”

וכך נעשה: מוזגים, אנשי-שירות, נערי-סיפון, עוברי-אורח ועוברי-בטל גם
יחד הזדחלו במעלה החבל לעבר המושכות והנָפִים; ובאותה שעה, כמו
קופים בצמרות דקלים, מתירי המפרשים פשטו על זרועות הֶסְקָרִיה
כמקפצים בין ענפים; והמפרשים צנחו מטה כמו עננים לבנים מאֶתֶר
השמים – עליים, עליונים ועלעלים; והנָפִים הפיחו עוז במפרשים ולא
פסחו על יריעה.

”שוב אל השדרית!”

”קדימה, מחמליי, בכל הכוח!”

בטלטלת ניתוק וביתוק פרצנו אל הים; ועד חרטום האוניה עלו ובאו אלפי קילוגרמים של ברזל בדמות העוגן הכביר שלנו.

אז איפה היה ז'קט לבן?

ז'קט לבן היה במקום הראוי לו. היה זה ז'קט לבן שהתיר את המפרש העליון, הרחק-הרחק למעלה הוא נראה כמו כנף אלבטרוס לבנה. ז'קט לבן בעצמו היה בעינינו כאלבטרוס, כשעופף על זרוע הסיקריה הסחרחרה!

1850

(מאנגלית: עודד וולקשטיין)